

**Česká školní inspekce
Pardubický inspektorát
Sukova třída 1556, 530 02 Pardubice**

INSPEKČNÍ ZPRÁVA

Čj. ČŠIE-1425/23-E
Sp. zn. ČŠIE-S-197/23-E

Název	Masarykova základní škola Klášterec nad Orlicí, okres Ústí nad Orlicí
Sídlo	561 82 Klášterec nad Orlicí 176
E-mail	zs.klasterecno@seznam.cz
IČO	75 018 047
Identifikátor	650 041 445
Právní forma	příspěvková organizace
Zastupující	Mgr. Radim Horňák
Zřizovatel	obec Klášterec nad Orlicí
Místo inspekční činnosti	Klášterec nad Orlicí 176
Inspekční činnost na místě	19., 23. a 24. 10. 2023

Inspekční činnost byla zahájena doručením oznámení o inspekční činnosti.

Předmět inspekční činnosti

Předmětem inspekční činnosti vykonané podle § 174 odst. 2 písm. b) až e) zákona č. 561/2004 Sb., o předškolním, základním, středním, vyšším odborném a jiném vzdělávání (školský zákon), ve znění pozdějších předpisů, bylo zjišťování a hodnocení podmínek, průběhu a výsledků vzdělávání, včetně hodnocení naplňování školních vzdělávacích programů pro základní a zájmové vzdělávání.

Charakteristika

Masarykova základní škola Klášterec nad Orlicí, okres Ústí nad Orlicí (dále „škola“) vykonává činnost základní školy, školní družiny a školní jídelny.

Ve škole se v době inspekční činnosti vzdělávalo 119 žáků. Škola evidovala 15 žáků se speciálními vzdělávacími potřebami, z nichž se jeden žák vzdělával podle individuálního vzdělávacího plánu, dvěma žákům s odlišným mateřským jazykem byla poskytována podpůrná opatření prvního stupně. Ve škole působí celkem dva asistenti pedagoga.

Vzdělávací proces je v základní škole realizován podle Školního vzdělávacího programu pro základní vzdělávání *Škola pro všechny*. Zájmové vzdělávání je organizováno v jednom oddělení školní družiny a jeho činnost vychází ze Školního vzdělávacího programu pro zájmové vzdělávání „*Pohodová školní družina*“. Kapacita školní družiny je počtem 30 účastníků naplněna.

Hodnocení podmínek vzdělávání

Ředitel školy je ve své funkci 11 let. Podařilo se mu vytvořit kvalitní a dobře spolupracující tým, který usiluje o stálý rozvoj a prosperitu školy. Od minulé inspekční činnosti byla zrušena pozice zástupce ředitele. Vzhledem k náročnosti agendy spojené s řízením školy by bylo vhodné pozici zástupce opět obnovit. Ve škole vládne dobré pracovní klima s harmonickými vztahy mezi učiteli i žáky, což má pozitivní vliv na celý pedagogický proces. K předávání informací důležitých pro realizaci vzdělávací činnosti školy dochází zejména v prostorách společné sborovny a v průběhu pedagogických rad. Pedagogická rada projednává záležitosti důležité pro realizaci činnosti školy. K dílčím úkolům včetně jejich vyhodnocování se vyjadřuje i předmětová komise pro matematiku. Doporučením je zvážit vytvoření metodických orgánů pro zajištění odborného a metodického vedení výuky v rámci dalších vyučovacích předmětů či skupin příbuzných předmětů, například předmětovou komisi jazyků, přírodovědných nebo společenskovedních předmětů. Koncepti rozvoje školy zpracoval ředitel pro potřeby konkurzního řízení. Hodnocení dosažení dílčích cílů probíhá v omezené míře v rámci každoročního zpracování výroční zprávy o činnosti školy. Příležitostí ke zlepšení je realistické vyhodnocení aktuálního stavu školy, stanovení cílového stavu v jednotlivých oblastech a kroků, které by mohly vést k jeho dosažení. Vhodné je seznámit pracovníky školy se strategickým plánem rozvoje školy a vymezit jejich odpovědnosti vedoucí k jeho naplnění.

Ve škole pracuje stabilizovaný pedagogický sbor. Personální podmínky umožňují plnění výchovně vzdělávacích cílů. Ve školní družině působí dvě vychovatelky na poloviční úvazek (na druhou polovinu úvazku vykonávají činnost asistentek pedagoga). Jedna z vychovatelek je nekvalifikovaná, studující, ale na průběhu vzdělávání účastníků školní družiny se tato skutečnost negativně neprojevila. Zpětnou vazbu od vedení školy o kvalitě vzdělávání získávají pedagogové nepravidelně a jen s velmi nízkou efektivitou. Bylo by vhodné vypracovat plán hospitační činnosti na aktuální školní rok, z hospitací vyvozovat konkrétní doporučení a jejich naplňování následně ověřovat. Pro podporu profesního rozvoje učitelů by dále bylo prospěšné motivovat je k dalšímu vzdělávání a ke sdílení pedagogických zkušeností a dovedností formou vzájemných hospitací. Přínosné by bylo i vedení učitelů k formulaci a následnému vyhodnocování plánu osobního profesního rozvoje, který by reflektoval jejich aktuální potřeby. Zájem učitelů o akce dalšího vzdělávání je nerovnoměrný.

Poskytování školních poradenských služeb vychází z prakticky zpracovaného plánu školního poradenského pracoviště. Je účelně rozloženo mezi jeho členy - výchovnou a zároveň kariérovou poradkyni, školní metodičku prevence a školní speciální pedagožku. Jejich úzká spolupráce a součinnost s externími organizacemi přispívají k operativnímu řešení nastalých problémů a k hodnocení naplňování podpůrných opatření.

Škole se ve spolupráci se zřizovatelem i s podporou různých dotačních programů a projektů daří postupně zlepšovat materiálně technické podmínky s ohledem na potřeby žáků i zaměstnanců. Prostorově optimálně řešené prostředí tříd prvního stupně je účelně uzpůsobeno činnostnímu učení žáků. Prostředí většiny tříd je pro výuku didakticky podnětné a působí esteticky dobrým dojmem. Společné prostory umožňují žákům pohybové vyžití i relaxaci. Prostorové podmínky školní družiny pro realizaci plánovaných aktivit jsou příznivé a průběžně jsou zlepšovány. Oddělení školní družiny má k dispozici vlastní zázemí umožňující realizovat nabídku pestrých činností. Žáci mají možnost výběru od relaxačních aktivit až po činnosti tvořivé i poznávací. Další aktivity jsou zaměřeny na výchovu účastníků ke smysluplnému trávení volného času s častými pohybovými činnostmi ve venkovním prostředí. Školní družina má možnost ke svým aktivitám využívat venkovní hřiště a podle potřeby i další prostory školy.

Hodnocení průběhu vzdělávání

Hospitovaná výuka na prvním a na druhém stupni se vyznačovala klidnou pracovní atmosférou, založenou na vzájemné důvěře a respektu. Žáci se neostýchali učitele oslovit, požádat o pomoc. Na začátku hodin byli obvykle seznámeni s tématem a průběhem hodiny, méně často s konkrétními pedagogickými cíli zaměřenými na přínos výuky pro žáka. Zájem o učivo někteří učitelé vhodně podněcovali zařazováním zajímavostí k tématu a mezipředmětovými vztahy či souvislostmi s reálnými situacemi. Osvojení a upevnění učiva bylo účelně podporováno zařazením názorných pomůcek, obrazového materiálu, vhodně vytvořených pracovních listů i prostřednictvím multimediální techniky. Dobrou úroveň měla spolupráce učitelů s asistenty pedagoga a organizace podpory žáků nejen se speciálními vzdělávacími potřebami. Práce asistentů pedagoga a jejich znalost individuálních možností žáků byla ve prospěch žáků se speciálními vzdělávacími potřebami i ostatních, kteří dopomoc vyžadovali. Žáci měli při výuce k dispozici různé didaktické i kompenzační pomůcky, aktivně byl využíván prostor pro relaxaci či pohybové aktivity. V několika navštívených hodinách na prvním stupni byly pro žáky využívány diferencované úkoly, příležitosti k rozvoji individuálního učebního potenciálu žáků je využívat více úkolů např. různé obtížnosti či gradovaných úloh. Zpětná vazba ze strany pedagogů probíhala v samotném průběhu hodiny. Formativní hodnocení nebo sebehodnocení se vyskytovalo ojediněle, příležitosti pro vzájemné hodnocení nebyly využívány. V závěrech vyučovacích hodin většinou zaznělo stručné shrnutí učiva učitelem, popř. zhodnocení práce žáků, které však většinou zasahovalo již do přestávky.

Na prvním stupni učitelé efektivně zařazovali různé metody a formy práce. Při frontální výuce využívali metod, které u žáků zpravidla podněcovaly jejich aktivní činnost. Příhodně byly zařazovány i aktivity rozvíjející dovednost spolupráce, čímž se zvyšovala efektivita vzdělávacího procesu. Žáci měli pro řešení zadaných úkolů k dispozici různé informační zdroje, které v některých hodinách cíleně využívali. Učitelé účelně pomáhali žákům v případě potřeby, průběžně je podporovaly i tím, že vyjadřovaly důvěru v jejich schopnosti, respektovali jejich výukové tempo. Kladené nároky byly přiměřené a srozumitelné, čímž se zvyšovala motivace žáků k dokončení zadané práce. Odpovídající pozornost byla věnována žákům s odlišným mateřským jazykem, kterým byla výuka diferenciovaně přizpůsobena pro rozvoj zejména komunikačních dovedností a eliminaci jazykové bariéry.

Výuka na druhém stupni nejčastěji probíhala s využitím frontální práce, při které pedagogové svůj výklad prokládali aktivizujícími otázkami. Práce v hodinách byla účelně doplňována samostatnou prací žáků, při které vyučující, popřípadě i asistentka pedagoga, poskytovali žákům individuální podporu. Učitelé neopomněli využívat průběžné motivační

hodnocení a pochvaly pro povzbuzení žáků a podporu vstřícné, pozitivní pracovní atmosféry. K účelnému rozvoji kooperativních dovedností byli žáci vedeni v menší míře. Pozitivem bylo vhodné propojení učiva s aktuálními tématy a zkušenostmi žáků. Některé metody podpořily dialog učitele a žáků o probíraném tématu, žáci byli aktivní při objevování a uvědomování si různých souvislostí s přesahem do jiných vyučovacích předmětů. Málo času bylo věnováno ověření pochopení učiva a také k sebehodnocení byli žáci vedeni minimálně. Efektivní práce s chybou, která by podpořila rozvoj kompetence k řešení problémů, byla zaznamenána ojediněle. Didaktická technika sloužila v některých hodinách k vizualizaci úkolů a jejich výsledků, méně již k přímé práci žáků. V malé míře byla ve sledovaných hodinách zaznamenána práce s informacemi a jejich zdroji. Žáci nebyli vedeni ke kritickému myšlení, informace jim byly podávány převážně učitelem. Výjimkou byly hodiny přírodovědných předmětů, ve kterých byli žáci vedeni k tréninku matematického odhadu, stanovování hypotéz a vyvozování souvislostí u pozorovaných jevů (demonstrační pokus učitele, videoukázka demonstrace fyzikálního jevu). Výuka cizích jazyků probíhala s rozdílnou mírou využití daného jazyka učitelem, avšak s cílem procvičit a průběžně upevňovat všechny jazykové kompetence s důrazem na mluvený projev. V jazykovém vzdělávání se dobře dařilo častěji využívat práci ve dvojicích a střídání forem práce, včetně poslechu.

Ve školní družině měli žáci po dopoledním vyučování dostatečný prostor pro odpočinek, pohybovou relaxaci i rozvoj zájmů. Důraz byl kladen na svobodnou volbu žáků ve výběru spontánních činností. Cíleně docházelo zejména k rozvoji tvořivosti, pohybových a komunikativních dovedností. Pozornost je věnována budování a rozvíjení vlídného sociálního klimatu a sounáležitosti žáků se školním prostředím. Často byla činnost realizována ve venkovním prostředí. Vzájemná komunikace byla přátelská, podporující, což se příznivě promítalo do příjemné atmosféry během činností.

Hodnocení výsledků vzdělávání

Škola využívá pro interní hodnocení obvyklé metody (např. ústní zkoušení, kontrolní práce a testy), systém hodnocení výsledků vzdělávání žáků je funkční. Znalosti žáků byly ověřovány také v rámci *Scio* testů *Trénink na přijímací zkoušky* (český jazyk, matematika, obecné studijní předpoklady) v 8. ročníku. K předcházení neúspěchů je nabízeno individuální doučování a možnost konzultace s vyučujícími, čehož žáci využívají v různé míře. Zákonní zástupci mohou potřebné informace k hodnocení prospěchu a chování získat také prostřednictvím pravidelných informačních schůzek nebo individuálních konzultací.

V druhém pololetí školního roku 2022/2023 mělo z celkového počtu 121 žáků 74 žáků vyznamenání, ostatní prospěli. Absence žáků byla nízká (přibližně 53 hodin na žáka), neomluvené absence jsou ojedinělé a týkají se jednotek žáků. Škola průběžně sleduje a vyhodnocuje případné signály rizikového chování a v případě potřeby je řeší. Efektivitu nastavených postupů potvrzují kromě malého počtu kázeňských opatření i velmi nízké počty snížených známek z chování. K motivaci a posílení pozitivního sebepojetí žáků škola neopomíná pochvalami hodnotit déletrvající nebo mimořádné úspěchy ve výsledcích vzdělávání žáků, ale i účast v dalších činnostech (projekty, soutěže, přípravy oslav výročí školy). Škola také pravidelně získává zpětnou vazbu o úspěšnosti žáků sledováním přechodu žáků 9. ročníku do středního vzdělávání. Ve školním roce 2022/2023 byly více než dvě třetiny žáků přijaty do oborů vzdělání s maturitní zkouškou.

Realizace preventivních aktivit pro žáky a výskyt nežádoucích jevů jsou pravidelně vyhodnocovány. Škole se i tím daří zachycovat projevy rizikového chování, řešit je

a přijímat opatření ve spolupráci všech zainteresovaných, včetně odborníků z jiných institucí. Na formování žákovského kolektivu a utváření postojů žáků mají pozitivní vliv např. preventivní programy, pestrá nabídka zájmových útvarů, zařazované třídnické hodiny a další akce školy.

Celým školním rokem prolínají četné aktivity vhodně podporující realizaci školního vzdělávacího programu. Přechod dětí do základní školy usnadňuje vzájemná aktivní spolupráce s mateřskou školou (společné akce a aktivity, *Ziskej průkaz předškoláka*). Výchova ke zdraví a tělesná zdatnost žáků je rozvíjena prostřednictvím realizace sportovních aktivit (lyžařský a snowboardový výcvik, plavecký výcvik). Ve škole je kladen důraz na rozvoj kompetencí potřebných pro environmentálně odpovědné jednání, blízké přírodní prostředí je vhodně využíváno k rozšiřování znalostí o přírodě. Žáci se aktivně zapojili do vysazování nových stromků v lese, navštívili bioplynovou stanici a zúčastnili se mnoha akcí s touto tematikou. Tradičně zajišťují péči o květiny a zeleninu na školní zahradě, podílí se na květinové výzdobě na oknech školy, recyklují, kompostují.

Projekt *Zkusíme to společně*, v rámci kterého žáci navštěvují seniory v Domově s pečovatelskou službou v Pastvinách, přispívá k rozvoji sociálních dovedností žáků přirozenou cestou. Mnoho realizovaných akcí využívá partnerství s místními i okolními školami, podniky, organizacemi, spolky. Škola prezentuje svoji činnost pravidelnými příspěvky v místním dvouměsíčníku *Sousedské listy*. Informuje o pořádaných akcích, přináší z nich reportáže a fotografie. Významným partnerem školy je zřizovatel, který se výrazně podílí na zajištění materiálních podmínek a podpoře priorit školy. Děti a žáci mají možnost vystupovat na akcích organizovaných obcí a prezentovat své dovednosti na veřejnosti. Přirozeným způsobem tak získávají vztah k místu vzdělávání a začleňují se do života obce.

Závěry

Vývoj školy

- Od minulé inspekční činnosti byla ve škole zrušena pozice zástupce ředitele,
- účelné delegování příslušných kompetencí mezi jednotlivé členy školního poradenského pracoviště,
- systematictější kontrola naplňování podpůrných opatření,
- průběžné zlepšování materiálních podmínek, vybavení školy digitální technikou,
- účelnější využívání metod a forem práce podporujících aktivitu a spolupráci žáků na prvním stupni,
- vzdělávací oblast Informační a komunikační technologie byla rozšířena o povinnou výuku předmětu Informatika od třetího ročníku.

Silné stránky

Základní škola

- Přátelská atmosféra školy se vstřícným přístupem k žákům, (1.4)
- vhodné využívání blízkého přírodního prostředí k prožitkovému učení, rozšiřování znalostí o přírodě, důraz na environmentální vzdělávání. (4.2)

Číselné označení odkazuje na kód kritéria v příslušné modifikaci. Znění kritéria je dostupné na adrese: kriteria.csicr.cz

Slabé stránky (oblasti ke zlepšení)

Základní škola

- Častá absence zhodnocení splnění stanovených cílů a uzavření hodin se zapojením a zpětnou vazbou od žáků, (4.1)
- předávání informací učitelem, nízká míra práce s informačními zdroji na druhém stupni, (4.2)
- minimální míra diferenciací výuky vzhledem k žákům celého spektra nadání a potřeb (na druhém stupni), což snižuje využití učebního potenciálu žáků, (4.3)
- méně časté uplatňování příležitostí k žákovskému hodnocení a k vzájemnému hodnocení žáků, (4.3)
- formativní hodnocení na různé úrovni v různé kvalitě, není systematické. (4.3)

Číselné označení odkazuje na kód kritéria v příslušné modifikaci. Znění kritéria je dostupné na adrese: kriteria.csicr.cz

Doporučení pro zlepšení činnosti školy

- Zvážit obnovení pozice zástupce ředitele školy,
- ustavit metodické orgány,
- zefektivnit hospitační činnost ředitele školy, doporučovat pedagogům metodické kroky vedoucí k jejich profesnímu posunu, rozvoji, zjištěné skutečnosti promítnout do výběru dalšího vzdělávání učitelů,
- zintenzivnit další vzdělávání pedagogů, zaměřit se na potřeby školy a rozvoj profesních dovedností pedagogů, vytvořit podmínky pro vzájemné hospitace a předávání příkladů inspirativní praxe,
- doplnit příslušné vzdělání u pedagogických pracovníků, kteří vykonávají činnost výchovného poradce a školního metodika prevence,
- poskytovat žákům v průběhu vzdělávání konkrétní zpětnou vazbu směrem k jejich práci, pokrokům a možnému osobnímu rozvoji, vést je vhodnou formou k dovednosti vlastního a vzájemného hodnocení, využívat k tomu různé techniky i hodnoticí nástroje,
- rozvíjet dovednosti učitelů v oblasti formativního hodnocení a následného uplatnění ve výuce,
- diferencovat učivo a výrazněji podpořit nadanější a rychlejší žáky,
- zvýšit podíl žáků na tvorbě vzdělávacího obsahu, nepředkládat pouze hotové poznatky,
- vést žáky k práci s informacemi, jejich vyhledávání a třídění,
- využívat příhodněji digitální techniku ve výuce žáky,
- věnovat více času ukončování hodin se zpětnou vazbou od žáků.

Stanovení lhůty

Česká školní inspekce v souladu s § 175 odst. 1 školského zákona ukládá řediteli školy ve lhůtě do 30 dnů od marného uplynutí lhůty pro podání připomínek k obsahu inspekční zprávy, resp. od doručení stanoviska k připomínkám, přijmout opatření k odstranění nedostatků zjištěných inspekční činností. Tyto nedostatky jsou

formulovány v části slabé stránky (oblasti ke zlepšení). Ve stejné lhůtě písemně informujte Českou školní inspekci, jaká byla přijata opatření, a to prostřednictvím datové schránky (g7zais9).

Seznam dokladů, o které se inspekční zjištění opírají

1. Výpis z rejstříku škol a školských zařízení ze dne 18. 10. 2023
2. Školní vzdělávací program pro základní vzdělávání *Škola pro všechny* s platností od 1. 9. 2021
3. Školní vzdělávací program pro zájmové vzdělávání „*Pohodová školní družina*“ s platností od 1. 9. 2017
4. Školní řád základní školy s platností od 1. 9. 2018 včetně Dodatku č. 5 s účinností od 1. 1. 2023
5. Školní řád – pravidla pro hodnocení výsledků vzdělávání žáků (klasifikační řád) s platností od 1. 9. 2023
6. Vnitřní řád školní družiny s platností od 1. 9. 2019
7. Školní matrika žáků, školní rok 2023/2024 (výběr)
8. Personální dokumentace pedagogických pracovníků (výběr), školní rok 2023/2024
9. Třídní knihy základní školy a přehledy výchovně vzdělávací práce (výběr), školní rok 2023/2024
10. Dokumentace k bezpečnosti žáků
11. Rozvrhy hodin tříd a učitelů základní školy, školní rok 2023/2024
12. Zápisní listky, školní rok 2023/2024
13. Dokumentace žáků se speciálními vzdělávacími potřebami (výběr), školní rok 2023/2024
14. Minimální preventivní program, školní rok 2023/2024
15. Záznamy z jednání pedagogické rady, školní roky 2022/2023 a 2023/2024
16. Plány dalšího vzdělávání pedagogických pracovníků, školní rok 2023/2024
17. Záznamy z hospitační činnosti, školní rok 2022/2023 a 2023/2024
18. Výroční zpráva o činnosti školy, školní rok 2022/2023

Poučení

Podle § 174 odst. 11 školského zákona může ředitel školy podat připomínky k obsahu inspekční zprávy České školní inspekci, a to do 14 dnů po jejím převzetí. Případné připomínky zašlete prostřednictvím datové schránky (g7zais9), a to k rukám ředitele inspektorátu.

Inspekční zprávu společně s připomínkami a stanoviskem České školní inspekce k jejich obsahu zasílá Česká školní inspekce zřizovateli a školské radě. Inspekční zpráva včetně připomínek je veřejná a je uložena po dobu 10 let ve škole nebo školském zařízení, jichž se týká, a v místně příslušném inspektorátu České školní inspekce. Zároveň je inspekční zpráva zveřejněna na webových stránkách České školní inspekce a v informačním systému InspIS PORTÁL.

Složení inspekčního týmu a datum vyhotovení inspekční zprávy

PhDr. Martina Kutinová, školní inspektorka, vedoucí inspekčního týmu

Mgr. Petra Holánková, školní inspektorka

Mgr. Petra Chaloupková, školní inspektorka

Bc. Eva Nováková, kontrolní pracovnice

3. 11. 2023